

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

A „KELET” előfizetési díja:

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva	
Egy évre	10 fr.
Félévre	5 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 fr. 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.	

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállás:

Főttér 4-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az ÉRTÉKESBÉ CZIKKEK DÍJZÁRTAK.
Kéziratok nem adnak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak

Hatszaz hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasensteint és Volger (Wallischgasse 10.) Bud. Moesa Publicistische Bureau Budapestben Haasensteint és Volger hirdetés köz. irodája. Goldberge A. V. hirdetések felvételi irod Budapestben Szeriatér 5. sz.

Nyilttéri cikkek

gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Ipari mozgalom.

(Sr.) Ipari mozgalomról és nemcsak az iparosok mozgalmaról akarunk beszélni; mert az iparosok megtarták ugyan congressusokat és elhatározták egy néhány követelménynek a törvényhozáshoz intézését az ipartörvény revisioja tárgyában; de hogy saját feladataikkal tisztában vannak-e vagy ezek teljesítésére készek-e áldozattal és erőfeszítéssel előállni: azt a határozatokban kis mértékben árulták el és azt is csak annyiban, a mennyiben az önségely egyletek és vándor segédgyűlések tartását, illetőleg alapítását határozták el; meglátjuk, hogy mennyire fognak buzgolkodni azok létesítésében és hasznosításában. De az iparosoknál — sokkal iparosabb vagy iparkodóbb lett a társadalom. Ez most már szárnya alá vette vagy venni ígérkezik a magyar ipart. Egyfelől: a székesfehérvári kiállítás, másfelől: az iparpártolás iránt megindult mozgalom, a társadalom oly meleg pártolással találkozott, sőt ennek oly önkényes felbuzdulásából létesült, mely csakugyan mélyen érzett szükségérzetnek felel meg, habár nincs is egészen tisztában magával és különösen ki van téve azon veszélynek, hogy vagy félrevezetettik vagy cseztalan kísérletek után vagy jobban mondván: készülgetések után a homokba vész el.

A mozgalom keletkezését a székesfehérvári kiállítás létesítésének és sikerének kell tulajdonítani. Egyszer csak észrevettük, hogy van iparunk. Épen ebből a tudatból keletkezett a vágy: tehát azt pótolni és így a biztos piac megteremtése által fejleszteni kell. Ez mutatja, hogy mennyire nem volt tájékozva (vagy nem akart tájékozva lenni) Verhovay, mikor reggel lement Fehérvárra és tíz órákor már constatálta, hogy most is csak a gácsi posztó és herendi porcelángyár képviseli a magyar ipart — tehát alapítsuk meg újra a védegyeletet. Veszedelemes anacronismus ez. Nem csak a kintetben, hogy ignorálja, miszerint a pamut-szövészet kivételével minden iparág gyárilag is üzemel nálunk; tehát van magyar ipar és így az 1842-iki állapotokhoz ennek számát, helyzetét, szükségét, lét-feltételeit hasonlítani nem lehet; tehát az a mozgalom, mely (és ez a második tekintet) különben is anacronismus lenne, a forgalom és fogyasztás mostani fejlett állapotában magával a fogyasztó közönséggel szemben; anacronismust képezne a magyar iparral szemben is; mert ennek eddigi fejlődési módját, összeköttetéseit és eszközeit egyenesen elvágna, fegyártmányok értékesítésében megakadályozná és a különben is drága munkás

viszonyokat még jobban megrontaná — ha ugyan kivihető lenne; de a dolog sulypontja ott van, hogy épen ki sem viheto; mert a társadalom 1842-ben sem hajlott meg a kényszer előtt, csak dívatból, hatás nélkül hódolt annak, ideig-óráig — hogy ezalatt is a „nemzeti” czimen osztrák vállalkozóknak ádozik — most pedig épen semmi módon e rabszolgaságra rábírható nem lenne.

Mikor tehát a fehérvári gyűlés (5 szavazat hijával) elvett Verhovay indítványát, bizony nem bátorság hiányáról tanuszkodott, mint vádolták, mert biz ott kemény szelsőbali legények, erős szelsőbali megyéket és városokat képviseltek; hanem egyszerűen a lehetetlen belátását tanúsította.

De mi azt hisszük, hogy nemcsak a negatív (és a másánál sokkal fontosabb) érdeme van a fehérvári gyűlésnek, hanem egyszersmind az is, hogy a magyar ipar collectív gyűjteményének tanulmányozása alapján hívta fel a társadalom figyelmét annak pártolására és fejezte ki annak szükségét, hogy ez megösmertette és bajaiban orvosolva legyen legyen. Ha egyéb eredménye sem lesz e gyűlésnek, mint az a szelid, becsületes reclame, a melyet a magyar iparnak csinált; már ezzel megérdemelte a fáradságot. De ha a kiküldött bizottság gyakorlati érzékkel felkarolja feladatát, a társadalmi propagandát ez irányban folytathatja és állandósíthatja és így a fogyasztókat és iparosokat összehozhatja.

Hanem hát iparosaink se hagyják el magukat. Eddig hirdették halálukat; most bebizonyították, hogy élnek és életképesek. Eddig rámondták a közös vámtérületre, hogy ez a magyar ipar sírköve; most kitűnt, hogy az tökéletes hazugság volt. Iparosaink még jelenlegi anyagi és szellemi állapotukban is, a legtöbb iparágban versenyképesek. Most iparkodjanak eszközeiket tökéletesíteni, szervezettéket erősíteni, hitelüket javítani és a társulati szellemet maguk közt ébren tartani. Ez az iparos mozgalom, a mire várunk; ha ez meg lesz: lesz pártolás és versenyképesség is!

A német uzoratórvényjavaslat.

A német parlament bizottsága következő új uzoratórvényjavaslatot készítet:

I. cikk. A büntető törvény 302. §-ához következő új §-ok töltdatnak:

302. a) §. A ki más valaki inséges helyzetének, könnyelműségének, vagy tapasztalatlanságának kihasználásával egy kölcsönt, vagy valamely pénzkövetelés elengedésért magának,

honolt, mit a viszontlátás örömei sem tudtak, bár kissé, földelteni.

Az első meglepetés csillapodtával szülei kérdést intéztek Richardhoz, váratlan érkezése miatt.

— Többé nem is térek vissza; végkép elhagytam a tanácsosok házat: — felelt Richard tompa, ideges hangon.

— De hát mi történt, az istenért? — tudakolták a szülők.

— Éppen semmi különös. Ő excellenciája közt s köztem holmi véleménykülönbségek merültek föl s kissé összeváltunk s ez tévé szükségessé a családól való megváltásomat.

E rövid szavaltás után asztalhoz ültünk s az esteli végeztével Richard rögtön szobájába vonult, semmi további magyarázatába nem bocsátkozván.

Nevelő-szüleim azonban egymás közt vitatni kezdék az ügyet s vitakozásukba engem is bele vontak s végre kézen-közön megegyeztünk a fölött, hogy egy, hihetőleg gőgös és lenéző nagyur e egy szerény helyzetű, de büszke és önzéres ifjú ember közt alig is kikérülhetők az efféle kollektivitások.

Richardot valóságintéleg megbántották s ő később volt minden élvezett s élvezendő előnyt eldobni magától, semhogy a megbántást elviselje. Természetes — s látszik is rajta — hogy az előnyök elvesztése s a talán szenvedett sértés, igen fájt neki, mi őt a szokottnál komorabb s zárkózottabbá teszi; azért hát legjobb lesz: lehetőleg kedvébe járni s nem ingerelni őt hiába kérdőzködéssel, míg jószántából közlékenyebbé nem válik.

Ez volt eredménye a mi család tanácskozásiunknak.

En pedig — mint már annyiszor az életben — ismét egy kis önzéssén kaptam rajta magam. Alig elpalástolható gyönyör feszült keblemet: hogy Richardot oly váratlanul hamar visszanyer-

tem. Legyen bár mi az ok, mely őt visszaadta nekem — esahogy itt van ismét, esahogy szóhatok vele.

Oh, az én ferró szerelmeknek bizonyára sikerülni fog: elűzni az árnyakat Richardom homlokáról.

Pedig mégsem sikerült.

Nap telt nap után s a Richard hangulata nem javult, sőt egyre sötétülni látszott. Alig szólt valamelyikünkhez néhány hideg szót s minden idejét szobájában s a már hervadozó kertben töltö.

Most már komolyan megütődünk. Valami mélyebb titoknak kellett ez alatt rejleni. De mi lehet az?

Már tíz napot töltött honn Richard s még mind nem tudtunk: mit gondoljunk a dolog fölöl.

A tizenegyedik nap két ifjú férfi kereste föl Richardot s rövid beszélgetés után mindhárman távoztak s Richard az egész napon nem jött haza.

Másnap reggel aztán egy koozi állt meg házunk előtt s Richard vánszorgott ki belőle. Halvány volt mint a halál, léptei ingadoztak s egy uri ember — mint rögtön kitálaltam: az orvos — támogatta, míg szobájába mehetett.

Kévéssel utóbb az orvos kijött s jelenté: hogy Richard párbajt vívott s két nehéz sebet kapott mellén és karján s minthogy a sebláz már beállott, jelenleg eszméletlenül fekszik ágyában.

Nevelő-anyám s én rögtön átvettük az ápolónői teendőket, kinos szorongással nézve hol egymásra, hol a Richard lábzan égő arczaira.

Az én szívemet egy eddig még ismeretlen fájdalom rohanta meg. — Miért ne vallanám be: a szerelemfűtés démona támadt föl bennem.

IV. Napoleon.

A Párisból érkezett táviratok képét nyújtják a felindulásnak, melyet ott a császári herceg halálának híre okozott. A közönség mohón kapkodta a hirt tudat lapokat. Rouher lakása előtt nagy néposzdllet történt, a táviratok és levelek óriási halmaza érkezett Rouherhez. azt várják, hogy ő manifestumot fog kibocsátani. Kleikálások és bonapartisták azt állítják, hogy LaJos herceg Viktor Napoleont, Jerome fiát nevezte ki végrendeletileg trónörökösnek. Tegnap délután bonapartista kitűnőségek Rouhernál gyűlést tartottak. Cassagnac dühöngött Jerome ellen; más bonapartisták kijelenték, hogy lehetetlen az I. Napoleon által megállapított örökösödési rendet megdönteni. Hosszabb vita után elhatároztott, hogy bevárják a Chislehurstbe, Eugénia császárnőhez ntazott Rouher visszértérét.

Általában állítják, hogy a császári herceg politikai végrendeletet hagyott hátra, s abban a város herceg és Klotild hűnő, az olasz király nővérének fiát jelöli ki trónörökösnek, a kit a

bonapartisták párisi gyűlése kész is volt trónkövetelőnek proclamálni. Ez azonban épen nem veszedelmes ellenfél a köztársaság számára. Ugy látszik, jelöltsége csak is arra való, hogy ideig-óráig egyfűvé tartsa a pártot, mely bomlófélben van s melyet alig lehet együtt tartani. E 16 éves ifjúról eddig jó formán semmit sem tudott a világ, s trónjelöltségéhez az olasz királyi háznak is szava lesz. Klotild hercegnőt, Viktor Emánuel király leányát, politikai okok kényszeríték a ledér életű és nem nagyon hősis Napoleon hercegghez való házasságra, soha se lehetett hallani, hogy Klotild hercegnő különös ambíciót helyezett volna fának trónörökös jelöltségében. Napoleon herceg s Klotild hercegnő közötti házasság igen szerencsétlen, különösen a császár bukása óta, férj és nő alig látta egymást.

Külföldi jelentések között csak arról érkezett hír, hogy a tragikus eset Berlinben milyen hatást tett. Az összes lapok fájálják a császári herceg tragicus sorsát, de azon nézetet is kifejezik, hogy e haláleset a köztársaságnak nagyon javára válik. A Nord. Allg. Ztg. így szól: Ez a harmadik Napoleon, ki angol lobogó alatt fejezi be életét. Nagybátyja, szintén afrikai földön, — atyja mint ezáműzött; ő maga angol egyenruhában. Nagyszerű tragicum rejlik a körülmények ama találkozásában, hogy a perczben, midőn a francia törvényhozás, 9 évi távollét után, Párisba tér vissza s a bonapartisták vezérszónoka e körülményből kárörvendve a köztársaság közeli felbomlását jósolja — ugyane perczben egy angol hadihajó III. Napoleon fia s örökösének holt tetemét hozza Európában. A lap azonban kérdőselesen találja, hogy ezzel megszünt-e a Napoleon legenda?

Egy személyiség, ki nemrég Angolországban többször közlekedett a herceggel, ezeket írja róla:

Napoleon herceg rövid, sovány termetű és igen mozgóköny volt. Arca halavány, szemei meglehetősen élettelenek; kissé abnormisan kifejtett orra arczának oly kifejezést adott, mely őt kevésbé értelmesnek tñntetö fö, mint a milyen valójában volt. Egészben vére nem egészen kedvező benyomást tett, távolról se volt az a szép fiatal ember, a milyennek a nálunk is igen elterjedt arczképeken látjuk. De közelebbi ismerkedés után a herceg sokat nyert. Udvarias, törekvő, jól nevelt fiatal ember volt. Fellépése igen szerény, tárgyalgásán meglátszott a mérsékelt tehetségű, de tanult fiatal ember.

A társadalomban a fiatal hercegnek igen nehéz állása volt. Az angol hercegek és az Angolországban időző idegen hercegek külsőleg ugy bántak ugyan vele, mintha velük egy rangban volna, Monseigneurnak cimmeztek; de a bizalmas tegezést, mely fejedelmi személyek közt igen szo-

Azt tudtam, hogy legtöbb esetben nők tápezik a fiatal emberek párbajának okát s a gondolat, hogy a jelen esetben is így állhat a dolog, majdnem eszemet vesztem. Emellett ösztöndöm azt is megsgta: hogy e párbaj s a Rlehérd váratlan hazatérte között összefüggés létezik s ez még inkább összevonyoltá eszméimet.

Oh istenem, ki fog nekem világot gyujtani ebben az iszonyu sötétségben?

Richard legnagyobb lázai közepette sem ejtett ki egyetlen áruló szöcskét s az orvost is hasztalan vallatta nevelő-anyám. Azt felelte: hogy az orvossal nem szokás közölni a párbaj okát s ő mitsem tud felőle; annyit mondhat: hogy az ellenfél B-ből egyedül a párbaj végett jött városunkba s miután Richarddal megverekedett, azonnal visszaútazott.

En egész odaadással ápolám beegemet. Bizonyára jobban fájtak nekem a Richard sebei, mint neki magának s övénél emésztöbb volt az a láz, mely az én ereimben lüktetett. Mikor eszméletnél volt, ugy vettem észre, mintha kerülne tekintetemet s ez a körülmény még magasabb fokra csigázta szenvedéseimet.

Végre aztán kezembe került a rejtély kulcsa.

Hét-nyolcz nappal a párbaj után, Blánka egy levélkét s hirlapot küldött át hozzám. A levélkében azt írta: hogy ha kíváncsi vagyok jegyesem párbajának okát tudni, olvassam el a hirlap megjegyzett cikkét; az teljesen föl fog világosítani.

Mohó izgatottsággal tártam föl a lapot — egy b-i ujság volt — s a „Hirfűzőr”-ben a hivatkozott olvasam:

„Egy helybeli, köztisztvisletben álló család fia mellett bizonyos K. R. (P-i) illetőségű fiatal ember) házi nevelői minőségben nyert nemrég alkalmaszt.

kásos, megtagadtak tőle. Legjobban kedvelte a walesi herceg, ki sokszor volt vele; neki köszönhette a fiatal Napoleon leginkább társadalmi állását. Angolországban fejedelmi személynek tekintették, pedig sehol a világon a trónörökösöket a trónkövetelőktől annyira meg nem különböztetik, mint Angolországban. A herceg megállotta helyét e súlyos viszonyok közt.

Chislehurstben Eugénia császárné szerény nyárilakban él — angol fogalmak szerint szerény. Ott a herceget Bassano herceg, Pietri (de nem a nagy párisi próféta) és egy francia titkár környezték. Társaságban jobbára a finum modoru, jovialis Bassano herceg volt vele.

A fiatal herceg könnyelműenül érezte magát az angol társadalomban; bátorságának tanújeleit akarta adni, meg akarta mutatni, hogy méltó nagy nevéhez és a nagy jövőhöz, melyben szentül hitt.

A herceg, jelleménél fogva, leghatalmasabb lett volna művelt földesurnak, jó hivatalnoknak, de nem trónkövetelőnek vagy hadvezérnek.

— Gróf Andrassy szabadsága. Bécsből ismét ezeket távirják. Hivatalos körökben ma az hírlík, hogy A ndrassy gróf az orvosok sürgős tanácsa folytán, hosszabb szabadságot fog venni. A külügyi miniszter vonatodik szabadságért folyamodni; de végre mégis, mint a hivatalosok hirdetik, orvosai tanácsának engedni fog.

— Párisból táviratoznak: A bonapartisták a kamara elő azon javaslatot akarják terjeszteni, hogy Napoleon herceg, ki a hősök halálával idegen földön esett el, a „Palais des invalides” dómjában nagy ünnepélyességgel temetessék el, mint a francia császár trónörököséhez illik.

Napoleon herceg halála.

Az ifju Napoleon végzetes megöletéséről végre részletes jelentés van előttünk. D arey kapitány, ki a dolognak szemtanuja volt, mint egy londoni távirat jelenti, a következőleg beszéli el az esetet: Junius 1-én én, Napoleon és egy 6 lovasból álló kíséret Chelmsford főhadiszállásáról mintegy 8 mérföldre előre lovagoltunk, hogy a legközelebbi tábor helyzetét megtudjuk és lerajzoljuk. Alkalmas helyre érkezvén, délután 3 órákor lenyergeltünk az Eduut-Král közelében, mely egészen kiütelnek látszott. Csapatunk körülbelül 1 óra hosszaj maradt ott, s minthogy ellenséget nem láttunk, Napoleon parancsot adott nyeregbe szállni. — Carey ugyan e pillanatban felkiáltott, hogy a magas fű közt két zulusnak az arczát látja. A herceg is felkiáltott: „En is látom őket!”

A nevelő ur a figyelmet és kitűntetést, melylyel a család által megistiztelve lön, avval akarta meghálálni, hogy a főuri ház kisasszonyára vetette tekintetét, s minden áron igyekezett viszonyba lépni vele. A nevelő ur intenciói azonban véletlenül napfényre jöttek rögtön megkapta az elbocsátást s szülőföldjére vissza is tért.

A tulajdonképeni regény azonban még csak most kezdődik.

A főurgy kisasszony jegyese ugyanis külföldi utazásából haza érkezve, szintén értesült a dologról. Az első vonattal tehát azonnal P-re robogott, a seladontól elégtételt követelt — mit az illető mindenesetre megtiszteltetésnek vehet — s jelenleg, mint értesülünk: az ex-nevelő, két súlyos seb által égyba szegve, elmélikédhetik meghiusult vérmes reményei fölül.

Eddig tartott a cikk.

Megsemmisülve hajtám össze a hirlapot, mely az én boldogságom gyárjelentésé tartalmaz.

Jó éjszakát ti szép remények! jó éjszakát ti szerelemnek napfényes álmai! A hosszú éjre ragyogó hajnal viradt, most beborult megint — jó éjszakát!

Nevelő-atyám a szobába lépett. El akartam előle rejtani a lapot, de ő észrevette, kivette kezemből és olvasni kezdett. Oh, milyen jól illett nyílt őszinte arczához a megbotránkozás kifejezése, szeméibe a nemes harag!

Mikor olvasását bevégezé, megvetőleg dobta félre a lapot s engem magához ölelt.

— Szegény gyermekem! — szegény kis leányom!

(Folytatása köv.)

El perczben a fűben rejtőző zulus sordozat adott s assegaiknak nevezett dárdaikkal előrohantak. — Mindnyáján lóra kaptunk, s egy szakadékhöz vágattunk, mely mintegy 200 yardnyira fektűt. Carey és a kísértő közül őlen oda sértetlen [meg is érezték, de a herceg és két kísértő hiányzott. Napoleon lova vágatva jött a csapatból, midőn az visszafelé megindult. A csapat késő délután találkozt Vood tábornok csapatával. Messzelátó segélyével mintegy 30 zulut láttak egy halmon át 7 mérföldnyi távolban visszavonulni; a zulus 3 lovat is hajtottak magok előtt.

Jun. 2-án reggel a tábornagy 6 század lovasseggel a megrohanás helyére sietett. 9 órakor megtámadták Napoleont holttétét a szakadékhöz közel egészen meztelen. Csupán egy láncot és egy hajfűrtöt s madonna-képet rejtő medaillont, melyeket nyakán hordott, hagyta meg nála. A holttét mellett egy sarkantyú és egy harisnya fektűt. A hercegnek 18 dárdauszár volt testében, némelyik hátán bement s mellén jött ki, úgy hogy a test teljesen át volt furva. Egy szurás a bal szemébe ment át, mindennek dacára vonásai nyugodtak s torzatlanként valának. Minden jel arra mutat, hogy a herceg épen nyeregbe akart ülni, hevedere elszakadt s lova megbokrosodván levelette. Előre megpróbált gyalog eljutni a közel hasadáig, a hol aztán megöltetett. Mellette fektűt a két megölt angol lovas teste is.

A holttétet lepedőbe takarva a keresztbe tett dárdaanyagok a táborba vitték. Az egész hadosztály díszben kivonult. A herceg már az előtt többször mutatta bátorságát s egy kémszemlőben is részt vett, de akkor nem akadtak ellen-ségre. A tábornagy a herceget vissza akarta tartani, de ő nevetve utasított el minden kifogást s minden áron el akart menni. Az ifjú Bonapartét a hadseregben nagyon szerették; az egész tábor gyászol s szidja a tábornagyot, hogy a hercegnének kerekken meg nem tiltotta az elmenetelt. A megrohanás helye az Ilyotyosi folyónál van; az ottani zulus kihetőség a Szirajosz-törzshöz tartoznak.

KÜLFÖLD.

A khedive lemondása iránt Európaszerte megegyező vélemény uralkodik. A külföldi sajtó egy része annak tulajdonítja a khedive elleni folyamathat telt eljárását, hogy Franciaország a külügyi politika terén kilépett tartózkodó állásából, s a cöljót a görög kérdésen kezdve az egyiptomi ügyre is átvitte. Mint Berlinből távirják, ott az alkirály lemondása iránt nem táplálnak kétséget; nagyobb bökkent képez, s a fölött élénken tanakodnak, hogy a khedive tulajdonkép hova menjen, ha a trónról le fog mondani, mert Egyiptomban lakni nem engedik. Németországban tehát már nem is a fölött gondolkoznak, lemond-e a khedive vagy se, hanem egy kis helyről is készek gondoskodni számára; a mielőlté kitűnik, hogy az alkirály elmozdításában Bismarcknak nem utolsó szerep juthatott.

Lapszemle.

A „Pesti Napló” szerint a horvát országgyűlés pénzügyi bizottsága elhatározta, hogy nem kezdi meg előbb a költségvetés tárgyalását, mielőlt a kormánytól felvilágosítást nem kap az iránt, hogy miért jut Horvát-Szlavonországnak belbizgatási költségére kisebb fedezet, holott a szükséglet egyre növekedik. Zsifkovics osztályfőnök a fővárosba érkezett azon szándékkal, hogy itt a kormánytól a horvát budget iránti nehezségeket földerítse s esetleg eloszlassa. Mi azonban addig, a meddig a kötés közöttünk áll, és a pénzecs zsekké zsinaga a mi kezünkben van, nem fogjuk a törvény által rák parancsolt veszteséget még önkényes tulfizetésekkel fölözni. Természetes, hogy nem telik a belbizgatási szükséglet törvényszerű összegéből az olyan harendezés és aspiráció, a minőre a horvátok folyvást töreksezenek. Nagyon jellemző e részben az a kiállítási terv, a melylyel most Zágrábnak foglalkoznak. Nekik nem elég, ha rendeznek zágrábi regionalis, vagy horvát országos tárlatot; nem, ők az egész dél-szláv világot hívják meg a zágrábi világkiállításra. Azért mi a budapesti kiállítást addig el is halasztani kívánjuk, míg Boszniával, Szerbiával és Bulgáriával fővárosunkig a vasúti összeköttetés létrejövend. Ezt a fontos tervet nem szabad megfontalni hagyni egy zágrábi délszláv demonstráció kedvéért. Nem feltétlenül kéne, hanem azért, mert rá kell szoktatni Horvátországot és különösen Zágrábot arra, hogy ne vágjon túl azon körön, melyet az alkotmány és anyagi függése a magyar birodalom kebelében neki kizab, s ideje volna ezt egy megértetni e jó urakkal, hogy észre térjenek!

A „Független Hírlap” szerint: A hatalmak legutóbbi lépésével az európai befolyás helyett európai hatalom honosult meg Egyiptom régi földén. A lépés eme szigorú formája Bismarck és Andrassy kezére vall. Innen származik a német kancellár áprilisi megjegyzése s ebben lelvi magyarázatát, hogy kultúgyminiszterünk oly szolgáltatások sietőséggel adta beleegyezését a khedive elleni követelések megtételére. Fölöttébb nagy jelentőséggel bír azon népekre és köztük reánk, a kiknek okuk van feltétlenül aggodalommal tekinteni a török hatalom olvadása elé, hogy vajjon az Egyiptomba plántálódó európai kormány minő

viszonyban fog maradni Konstantinápolylyal. A hatalmak mostani lépése nyilván csak további folytatásnak eleje. Bismarck e váratlan közbeavatkozása és utána azon nem kevésbé váratlan eredmény, hogy a khedive családját mindenestől kivetik a nyeregből, eddig is számos találgatás tárgyát képezte. Hiszen a diplomácia igen jól tudja, hogy a félszázad óta teremtetett új európai trónok is mind német hercegek által töltetettek be. Az ujonnan alakított belga királyság trónját a szász-koburg házból származó herceggel töltötték be. Az ugyane házból származó hercegek közül egyik II. Maria de Gloria portugál királynővel lépve házasságra, a másik Viktoria angol királynő vezette oltárhoz, — mindketten trónok örökösének látták gyermekeiket. A görög trónt először bajor, utána schleswig-holstein-sondenburg-glücksburgi herceg foglalta el. Románia mostani fejedelme hohenzollern-sigmaringen ház sarja, s Bulgária új fejedelme is szintén germán uralkodó-házbeli-ivadék. A kancellár nyilván mesterkedik valamiben. S fölhasználja cöljait kivételre a hármass szövetséget.

Az Egyetértés szerint beszélünk a magyar ipar védelméről. — És egyetlen egy sincs közöttük, ki böles férfiak szokott meglontolásával kijelölne a biztos módot, melyen pártolhatjuk és védelmezhetjük a hazai ipart. Felsoroljuk az erőket, a hatalmakat, a tényezőket, a módokat az ipar érdekében. Van kilencz vagy tíz miniszterünk. Minden miniszternek hivatalhelyisége, irodája, hivatalnokai, szolgálói, hatásköre óriási. Van száz és több törvényhatóságunk, vármegyék, városok, községek. Ott van a magas klerus, érsekek, püspökök, káptalanok, apátok és ezek tetsadalmi hatalmának alattvalói. Képesek és méltók a fényes ipar pártolására. Ám ne menjünk Bésbe és Párizsba. Maradjanak meg ipari szükségleteik kielégítésénél a hazában, mely nekik fényt, dicsőséget, jólétet és kenyeret ad. A magyar korona jószágai, a kincstár és közalapítványi, egyetemi és egyházi, nagyobb és kisebb terjedelmű óriási javadalmak s a hozzájuk tartozó ingatlanok egyhadtörzsrét képezik Magyarország területének. Ha e roppant javadalmak s a bennük, rajtuk és általuk élő igazgató, kezelő és szolgáló egyének száz-ezerekre menő nagy tömegei a gazdaság és háztartás minden ágához szükséges ipari czikketeket a magyar iparos kezéből veszik: az ország ezen tetemes részében azonnal pártolva, védve és megemelve lesz a magyar ipar. De menjünk még tovább. A hadsereg felszerelése az ország joga, a nemzet joga. Ime a fehérvári bizottság nagy feladata! Hangsúlyozni e roppant érdeket, megvédelmezni ennek terén a nemzet kétségtelen jogát s oda kiállítani a kormányhoz: miniszter urak, engedjék meg, hogy a magyar nemzet maga lássa el katonának adott gyermekeit fegyverrel és ruhával.

Az „Ellenőr” és Csernátony véleménye szerint ha Magyarország polgárai felteszik magukban, sőt szövetségnek egymással, hogy egyéni és háztartási szükségleteik fedezésére a hazai készítményeket használják: akkor nálunk a létező iparnak olyan piacra lesz rögtön, hogy általa biztosítva lenne a gyors fejlődés egész odáig, hol már nélkülözhetné az „áldozatkészségre” és „patriotizmusra” hivatkozást fenmaradása végett. A hazai ipar fejlesztésére allandó piacot biztosítani az „áldozatkészségből” és „patriotizmusból” csak anynyi kívántatnék, a mennyi azt az olykori divatot néhány évig folytonossá tenné. Először dolog mindenesetre az, hogy ki legyen mututva, hol, minő iparág kapott lábra, mennyit képes előállítani s minő árak mellett. A második és — szerintem — egyik főfeladat lenne árucikkek emelése minden nagyobb városban, s főleg Budapestben, hol tán legelőszörűbb lenne megkísérteni, vajlon nem lehetne-e kibérelni a létező három nagy bazár közül egyiket egészen.

A „Hon” szerint a khedive letétele nemcsak egyiptomi kérdés. Már maga az eset is érdekes. Nyugat-Európa hatalmai lemondásra kényszerítik a pharaók utódait! Miért? Mert pénz-ügyeiben, a nemzetközi kötelezettség alól kivonni akarta magát. E pedig maga a pénzügyi tekintet — csak ürügyet adott a vizálynak. Ugyanis a Wilson tervé és khedive akarata közt, az európai adósságnak csak förtészési módzataira nézve volt különbség.

Azonban az angol lapok a khedive meg nem bízható, hol Orosz-, hol Olasz- és viszont Törökországgal való kaczerkódo politikáját hozták fel, elítéltetésre indokál; és ha ez áll, fontos esemény lesz, még a nemzetközi külpolitika szempontjából is, ha a khedive trónját vesztí.

A csehek választási programja.

A csehek 21-én adták ki választási programjukat, mely következőleg hangzik; „Valamint az egész nemzet által egyhangulag helyezett és képviselőink által kijelentett azon határozat, hogy nemzeti létünknek, mint historiai nemzetnek, számos éven át híven és nem csekély áldozatokkal védett közjogi alapját fel nem adhatja, sem önkényes lemondás által el nem vezett és melyet legkegyelmesebb fejedelmünk is elismert 1871. szept. 12-iki leiratával,

miután előbb a cseh tartománygyűlés egyhangú kérelmére megígérte azt a koronázási esküvel is megerősíteni, ezzel nem kevésbé ki van mondva az is, hogy nemzetünk kézz a cseh koronának államszerződésen alapuló viszonyát az összbírodalomhoz, természetesen, mit historiai joga alapján a megegyezés útján kiegyeztetni. Azon meggyőződéssel élünk, hogy nemzetünk jövőjét az osztrák monarchia kötelékében csak akkor alapíthatjuk meg, ha ez, mint azt remélni meg nem szűntünk, saját érdekében is, szláv lakosságának egyenjósítását nem csak elvben ismeri el, de azt becsületesen végre is hajtja. Ohajjtek, hogy a viszony erős jogalapra fektetessék. Egyszersmind meg vagyunk győződve, hogy a kormányköröben is előismerik, hogy egy alap a legszilárdabb, hogy a birodalom csak a békébe által erősbíthatik és erkölcsi és anyagi erejét csak összes népeinek önkényes és önfeláldozó összműködése által növelheti és csakis a népek egyetértése által érhet el oly organisatió, mely elég erős legyen minden támadható vihar ellen. Képviselőink egyuttal kijelentették, hogy mennyire szeretnénk egyetértéssel eljárni német honfitársaikkal. Meg nem fogadjuk, hogy ez ohajjtek, ha komolyan és nyugodtan meglontolhatunk, mennyire lehetnek rájuk nézve bátrányul, vagy a hazánkban általunk ohajjtek autonómiaja miért lehet kárunkra. Miután ez által ők is azon helyzetben lesznek, hogy egyetértőleg gondoskodjanak arról, hogy országunk anyagi érdekei más államok kedvéért el ne hanyagoltassanak. Mi a központi képviselőitől nem akarjuk elvonni azon ügyeket, melyeknek közös elintézését követeli a birodalom hatalma és egysége. Nézetünk szerint a nemzetek biztosítását nemcsak egy megváltozatható többségre kell fektetni. hanem egy bizonyos mérték által meghatározandó nemzeti önkormányzatra. Öszinte örömmel jegyezzük meg, hogy hazánk két néptörzse mindinkább meggyőződik arról, hogy a haza békéje s felvirágzására okvetlen szükséges az egyetértés, de egyszersmind reméljük, hogy német honfitársaink képviselői készek lesznek velünk megegyezni oly intézmények felett, melyek kizárják az egyik vagy másik nemzetiség megrövidítését és nem fognak leszavazni a választói jogra vonatkozó minden reformjavaslatot, mely választási szabályzatról úgy is mindenki tudja már, hogy nemcsak nemzetiségünk hátrányára van, de egyszersmind általában megszorítja a választási jogot és különösen melőzi a gazdálkodó lakosságot. Hogy német honfitársainkkal megegyezünk, ezt annál is inkább reméljük, miután töltök csakis azt kérjük, hogy loyálisan engedjék meg, hogy azon jogokat élvezzük, melyeket ők. Ez törvényes joga már az országnak századok óta és a jelen alkotmány sem tagadja, úgy, hogy ha a kormány a birodalmi alap-törvény 19. §-át komolyan vette volna, nem volna szükség arra, hogy az oly nagyon megadóztatott csehek előbb fáradtságosan küzdjék ki azt, a mi felett a parlament elvileg már határozott. De épen szembeütköz, hogy alkotmányhűség és az alkotmány hiú végrehajtása nem jelent egyet és azért biztosabb garantiát kell követelünk. Csak önkényes megegyezés és nem az egyik vagy másik néptörzsrnek nyújtott kedvezmény által tartatható fenn a béke szép hazánkban, melyet közös szorgalmunk és intelligenciánk által mai kifejlődésükhöz segítettünk, és melynek jogait és anyagi érdekeit képviselőnk nemcsak előny, hanem jog és kötelesség is.

Ha a kiegyezést német honfitársainkkal, minden felé helyeslik is, nem tagadjuk, hogy sikerült kiegyezés consequentiái nem volnának végrehajthatók egy korona tanácsos támogatása nélkül, ki egész nyíltan jelenti ki feladatának, hogy ők felsége népei közt békét ohajt. Csak ily reformok vagy legalább a megegyezés az ilyenek végrehajtását illetőleg, tehetik nekünk erehneknek lehetségessé, hogy kétségbevonhatlan jogaink, nemzetiségünk és méltóságunk megtagadása nélkül belépessünk a birodalmi tanácsba, hogy ott a birodalom többi népeinek egyetértésével közreműködünk az alkotmányos élet kifejlődésé és a birodalom szomorú pénzügyi viszonyainak helyreállítása körül és ezt tehessük azon súlylyal és azon képviselővel, mely bennünk a lakosság száma és a megadóztatás szerint megillet. Ha azonban azt akarjuk, hogy belépésünk a birodalmi tanácsba áldásos legyen, be kell lépünk önkéntesen. Mint kiegyeztetett, nemzeti létében biztosított elem, mely rombolni készül, hanem dolgozni és építeni.

Mi is szükségét érezzük annak, hogy Ausztria minden pártjai egyesüljenek a birodalom pénzügyi helyzetének javításárá és új veszélyek elhárítására. A mi hazánk is, az eddigi kormányzás alatt nem szenvedett kevesebbet, mint más ország. Ha azonban az alkotmányhívek azt teszik, hogy mint a jóllakott és éhesnek mérsékletéről beszélnek és töltök azt követelik hogy az ország minden jogait adjuk fel és nekik csak az anyagi gondok körül nyujtsunk segélyt, akkor felelők, hogy a nemzeti érzelem és az önfentatási ösztön mily hatalmasan ver a szívekben és mennyire nem lehet ezre a hallgatást parancsolni. Csak rabszolga hajolhat meg jogtalanság előtt a nélkül, hogy segélyt kérne és ha az alkotmánypártbeliek vívmányai és jogi nézeteik iránt tiszteletet követelnek jogi meggyőződésünk mi is tiszteletet követelnek az államrendszer államszerződésen, valamint császáraink és királyaink esküin és ünnepélyes tényein alapszanak.

Távol van tőlünk az, hogy megtámadnók alkotmányosságot és korunk szabad intézményeit és nem vádolhatunk nagyobb igazságtalansággal mint azzal, hogy az octroyálást kívánjuk, mert a mi törekvésünk egyenesen odairányul, hogy Csehország viszonyát a birodalomhoz királlyágunk képviselői által hozott határozat alapján állapítsuk meg.

Ausztria szenvedett. A sokat dicsért alkotmány nem hozott szerencsét és az alkotmány barátai aggodalommal keresnek segélyt. Ausztria betegségének legmélyebb gyökere, mely akadályozza az alkotmány fejlődését, a birodalom jólétének gyarapodását, és melyben szenved minden osztrák: azon tusa, mely két csehtörzs közt van és azon törekvés, mely a cseh, és általában az ausztriai szláv elemet minden politikai befolyástól meg akarja fosztani. Itt szükséges mindenekelőtt a reform. Öszintén önmegtadadással akarunk közreműködni. mert semmi sem fekszik úgy szívünkön, mint a megegyezés német honfitársainkkal, kikkel vér és minden más kötelék is összekapcsol. Azt azonban nem tagadjuk honfitársaink, hogy köztünk becsületes és tartós béke csak úgy lehetséges, ha nem követelik tőlünk, hogy lemondjunk minden jogainkról. El kell ismernünk, hogy az országot két néptörzsnek egyenlően meg kell adni a nemzeti lét és kifejlődés nélkülözhetetlen előfeltételeit és az országnak oly autonómiát, mely ránk nézve előnyös és a birodalomra nem hátrányos.

Ez alapon nyujtjuk jobbunkat a kiegyezéshez. Reméljük, hogy az ily fontos és komplikált érdekek feletti tárgyalást és eldöntést azon férfiakra bízhatók, kiket megistieztettek bizalmatokkal. Mi bizunk abban, hogy híven fogtok ragaszkodni hozzájuk és nem kívánjátok, hogy nemzetünk és dicső hazánk legszentebb jogait, biztos garantia nélkül feladjuk és egy többség kegyelmére bizzuk, mely többség — eddigelő legalább — sem jóakaratot, sem igazságot nem gyakorolt irányunk. Azt egy igaz cseh sem engedheti meg, hogy a szabad mozgalmak e korszakában képviselőink feladják azon utolsó és hajdani önállóságunk igaz jogait, melyeket elődeink a legszomorubb megaláztatás korszakán át is nemzetünknek megőriztek a mai napig.

Pága, 1879. jun. 20.

A cseh közjogi párt bizalmi férfainak bizottsága: Dr. Rieger L. Ferencz, elnök, dr. Brauer Ferencz, alelnök, dr. Sladkovsky Károly alelnök, dr. Gregy Gyula, Harrach János, Jerabek János, Jirecek, dr. Mathus, Prachensky, dr. Skarda.

Irodalom és művészet.

Pázmándi Horváth Endre emlékünepe.

Győrtől 3 óra járása fekvő Pázmánd községben vasárnap szentelték fel Horváth Endre volt pázmándi alesperest az „Árpád” szerzőjének emléktáblát és leplezték le emléktábláját. A szertartás nagy és fényes ünnepességgel közt ment végbe, s jelen voltak rajta a környék legkiválóbb férfiai, egyházi és világi részről, a megyei hatóság s a m. tudományos akadémia küldöttei.

A programmban megállapított sorrendhez híven már reggel fél 7 órakor kezdett gyűlekezni a győri vásártérre a meghívottak nagy és választékos társasága. 7 órakor megérkezett Szász Károly az akadémia küldöttségének vezetője és szónoka, Nogáll K. ózerói püspök és az ünnepély bökező és nemeskeblű megmentőjének kísérelében. Csakhamar megindult a menet 26 úri fogaton Pázmándra, melynek határába reggel 9 órakor megérkezvén, diszes banderium fogadta a vendégereget. Az érkezők 24 főnyi banderium elől lovaglásra, tarazokok durrogása és a falubeliek lelkes éljenzése közt vonultak be a községi plébánia lakba, mely előtt óriási neptömeg gyűlt egybe; a tömeg között diszmagyarba öltözött fiatalok és fehérbe öltözött leányok alakítottak sorfalat, a rendet megyei rendőrök tartották fenn.

A megérkezéskor egy zenekar a szózatot játszotta; rövid pihenés után Nogáll püspök az emelvényre lépett és rövid, de lelkes beszédben üdvözölte a vendégkószort.

Az üdvözlő beszéd után harangok zugása és tarazok durrogások köztben megindult a menet a temetőbe, hol Nogáll püspök teljes egyházi ornatusban fényes segédlel felszentelte a síremléket. Az emlék szürke krajnai márványból készült magas kereszt aul vörös márvány lépcsőzettel, diszes vasráccsal van bekérte, mely ezen alkalomból zászlókkal és virágokkal díszített föl.

A síremlék oldalán a következő feliratok vannak: Pázmándi Horváth Endre halmvainak. A kiket érdemeik jelesitene, élnek örökre. Született 1778. november 28. Meghalt 1839. márcz 7.

A másik oldalon: „Ünnepélyesen felszenteltetett a győrmegyei egyházi és világi hatóságok, a pannonhalmi főapátság, a magyar akadémia, az irodalom és tanügy képviselői jelenlétében 1870. jun. 22.”

A harmadik oldalon: „Pázmánd buzgó esperes plébánosa, a hős-költői nyelv megalapítója, a honfoglalás kószorú költője, a magy. akadémia rendes tagja érdemeinek megörökítésére és a jelen nemzedék bátorítására, ösztönzésére hazafiai kegyelethöl.”

A negyedik oldalon: „Születésnapja százados

évfordulójakor emelte Nogáll Károly ózerói választott püspök, papczi prépost és győregyházmegyei kanonok.”

A síremlék felszerelése után Horváth Lajos győruvárosi plébános tartott sikerült alkalmi beszédet, mely után a roppant melegben az előbbihez hasonló sorban vonultak vissza a küldöttségek azon házhoz, melyek falában elhelyezve van a hamuszín márványból készült aranysegélyű emléktábla a következő felirattal: „Pázmándi Horváth Endre az „Árpád” kószorú költőjének lakása. Született 1778. nov. 28. meghalt 1839. márcz. 7-én. Születése századik évfordulójának emlékére.”

Az emléktábla lepleztetvén, Szász Károly mondotta el az akadémia részéről emlékbészédét; a nagy hatású és kitűnően előadott emlékbészédet a nagy számú válogatott közönség nagy ritettségnyilatkozatokkal és tapsviharral jutalmazta.

Szász beszédje után Nogáll püspök mondott az egybegyűlteknél, különösen az akadémia-nak e megemlékezésért megle hangu köszönetet, mire Kisfaludy Árpád egyházmegyei áldozár szavalta el ünnepi ódáját.

Ezzel a szóp és úgy a boldogulthoz, mint Nogáll püspökhöz egyaránt méltó és diszes ünnepély véget ért.

Ezután a vendégek a plébánia lakban barátságos áldomásra gyűltek össze, később a pannonhalmi főapátságához rándultak ki kocsikon, hol 80 terítékű diszbed tartott.

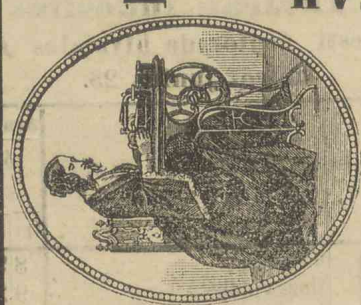
NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1879. jun. 23.

— Az új vasúti menetrend következtében olvasóink iránti tekintetből új rendet hoztunk be lapunk megjelenésében. Jövőre a „Kelet” a homlokán viselt nap reggelén jelenik meg. Eddig délután négy-öt óra között nyomtatván ki, a Brassó felé éji egy órakor menő vonatra 9 órát, a M.-Vásárhely felé pedig másnap tíz órakor menő vonatra 18 órát várt kinyomattva s csak a harmadik nap reggelén volt olvasható, mikormár megszűnt újság lenni. Jövőre a mint a „Kelet” kikerült a sajtó alól, rögtön el is indul Erdély minden részébe a reggeli vonattal, sőt Kolozsvárts azon helyeken, a hová a vonat egyszer jár napjában, részint megelőzőleg viszi mindazt, a mit az ugyanakkor érkező budapesti lapok magukban foglalnak. A fővárosban megjelenő reggeli lapok ugyanis éjjel 12 óra után érkeznek Kolozsvárra s közülök azok, a melyek csupán egy vonattal közlekedő vidékekre címmezvők, bevárják a reggel induló vonatot, szerkesztőségünk azonban már éjféltkor kézhez kapván a budapesti lapokat, ezeknek összes legújabb közleményeit, s az ezután rendszerezitendő „Lapszemle” czim alatt összes vezércikkjeinek kivonatát helyi előfizetőinknek a reggeli mellé viszi meg, még mielőlt a budapesti lapok a postán kiadattak volna; az egy vonattal közlekedő vidékek pedig a budapesti lapokkal egyidejűleg a „Kelet”-ben az össze fővárosi lapok kivonatát és egy erdélyi lapot vesznek egyszerre. A külföldi táviratok pedig a fővárosba éjjel érkezvén, azok is rögtön meglüldetnek lapunknak s így előfizetőink reggel veendőik, a mit eddig délután adtunk. A reggeli megjelenés nagy előnynyelfog tehát birni olvasóinkra nézve, de súlyos áldozatokkal szerkesztőségünkre s öszintén szólva csak úgy tarthatjuk fenn a nehéz és költséges éji munkának ezen rendszerét, ha áldozatainkhoz képest a közönség részéről növekedő pártfogást tapasztalhatunk.

— Gajszd Antal szamosújvári gazdag tőkepezés tegnapelőtt Kolozsvárt meghalt. A 70—75 éves öreg magánzót nemcsak Szamos-Ujvárt, a hol állandóan lakott, de Kolozsvárt s a két város vidékén messze környéken úgy ismerők, mint egyikét a legzadagabb, de egyuttal legfukarabb tőkepezéseknél, kirol mint egy modern Harpagonról ezer meg ezer adoma keringett. Az öreg Hausherrt, kinek Szamos-Ujvárt és Kolozsvárt csak háza anyyi volt, hogy azok magukban nagy vagyont képviselnek, a szamosújvári éleczfárágok Sunyárinak keresztelték el s a legtöbb ember, aki hallott róla, e nevén ismerte. Mindamellett, hogy dugdagd volt, — hátrahagyott vagyona állítólag meghaladja a tízmilliót, — roppant fukar volt saját maga és családja iránt; úgy élt, mintha betevő falatja se volna s még a legnélkülözhetlenebb dolgokat, még az ételt is megvonta magától és családjától. E tekintetben jellemző adat, hogy mint mondják, egyszerű annyira vitte takarékoskodását, hogy családja köny-

Ismételt ármerséklés!

Eredeti patent-varrógépek

Nro 1. ívelt asztalal és minden készlettel, állvány	30 ft — kr.
Nro 2. ívelt asztalal, és minden készlettel, állvány	35 ft — kr.
Nro 3. aranyékléssel, csiszolt diófa-asztalon, záró-szárnyakkal; állvány gazdagon megארanyozva	42 ft — kr.
Nro 4. aranyékléssel, gazdagon ívelt dió- vagy mahagonifasztalon, oszlopékléssel és zárószárnyakkal; állvány gazdagon megארanyozva	43 ft 50 kr.
Nro 5. aranyékléssel, gazdagon ívelt tölgy-fából; állvány oszlopékléssel amerikai dióból; állvány gazdagon megארanyozva	50 ft — kr.

Teutsch József B., Segesvárt.

Rendes gőngyölés vasúti szállításra ingyen. Esetleges szállítási törlést nem vállalok felelősséget, hanem előforduló esetekben pótdíjakkal szívesen szolgálok azon árban, melyben azok nekem állnak.

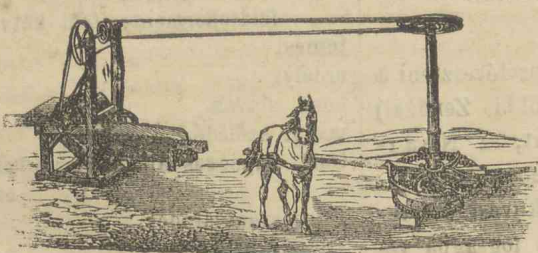
Perlmoosi Portland Cement 100 kiló 7 frt.
Kufsteini hydraulikus mész 100 kiló 4 frt.

egész hordó vételnél készfizetés mellett.

DIETRICH SÁMUEL
vas- és fűszer üzletében
Kolozsvárt.

(136)

(31—*)

Rieger András

Nagy-Szeben, épületfa-tér 5,
gazdasági gépek és rosta gyár
és vasárú-kereskedése,

ajánlja a legújabb követelményeknek megfelelően javított

Cseplőgépeket kézi és járgány-üzlethez, egyszem és kézi (szécsői) lényegesen szilárdítva és javítva, különösen készlettel könnyebb kézi üzlethez.
Tetemesen szilárdított járgányokat (Göpel) 1—4 lóerőre.
Umrath-féle cseplőgépeket fűtőanyag-szállításra és a növényi (1, 2, 3 és 4 vonómárhával való üzlethez, álló és mozgatható minőségben, tisztító készülékkel és a nélkül.
Polyva- és választó rostákat, melyek több alkalmasan díjazottak.
Babó- és konkoly-tisztító-gépeket (Trien) 1—4 lóerőre.
Takarmányválogató-gépeket különféle rendszer szerint kézi- és járgány-üzlethez.
Kukoriczamorzsológépet.
Hernyó- és szőlő-oltókat.
Béparágókat.
Darumalmokat.
Borsajtókat. Vaj-gépeket.
Vidats-féle egyoldali ekéket, öntővas mellé.
Vidats-féle egyoldali ekéket, kővácsoltvas mellé.

Ezen kívül készletben tartok mindenféle géprészeket, s mindenféle igazításokat legjobban s leggyutányosabban teljesítek.

Alkalmas ügynökök

járadék-, sorsjegyek- és rész-sorsjegyek eladására felvétetnek.

Cím: HEIM TESTVÉRYK
Budapesten, Károly körút 13. sz.

(221) (2—3)

Megjelent és Kolozsvárt
STEIN JÁNOS
könyv- és zeneműkereskedésében kapható:
A női- és gyermekruhák szabásrajzának és készítésének könnyen megérthető tankönyve.

Írta s két czimképpel és 40 szabásrajzi ábrával ellátta
Maier Paulina, a reutlingeni női munka iskolatanítónője,
fordította KOZMA JÓZSEFNÉ.
Ára 3 frt 60 kr.

Szakadatlanul halad az idő s vele az igények is fokozodnak, melyeket a társadalom minden egyes tagja iránt támaszt. A többiek közt megköveteli a nővilágtól is hogy mindent a mi lényére vonatkozik, s a mi testi és szellemi képességétől kitelik megértsen és elsajátítson, minek azonban nem szentelhet éveket hanem a követelményeknek a lehető legrövidebb idő alatt kell eleget tennie. Nem kis fontosságú tehát, ha neki a szükségesek elsajátítására minél könnyebb tanmód állapíttatik meg.

Egy dologban ez szerzőnknek is sikerült, s ez a női- és gyermekruhák mérték vevésének és rajzolásának gyakorlati tanmódja, melyet évek hosszú során át szerzett tapasztalatai nyomán állított össze, s mely tapintatos összeállításánál fogva tökéletesen hivatva van céljának megfelelni.

Sok előnye is van annak ha ruháinkat magunk tudjuk készíteni. Ha jó módúak vagy gazdagok vagyunk e munka kellemes szórakozást nyújt, fejlesztí izlésünket s az otthon kedvelteti meg, s ha körülményeink szerényebbek szép összeget gazdálkodhatunk meg általa, mi nem egy családnak könnyít sorsán.

Mostani ruházatkodási modor oly tökéletességet ért el, hogy öltözetünket behatóbb tanulmány nélkül nem is készíthetjük magunk, azért tüzte ki szerző feladatául, tanítványainak minden szabási minta különös szemléltetése mellett a ruhák készítemódjának legrészletebb magyarázatát is adni. E könyv két fejezetre oszlik. Az első a mérték vevést, s a szabási minták rajzolását foglalja magában, ezek szemléltető ábráival együtt, a másik a különböző ruhadarabokhoz szükséges szövetszerzőjegyzékét, s a ruhadarabok készítésére szolgáló útmutatást.

Hadd szolgáljon a t. nővilágnak a női képzés ezen oly fontos ágában, akár hivatása körében, akár magánhasználatban minél több előnyére

Stein János
könyvkereskedése Kolozsvárt.

Vizsgálatok alkalmával
kiosztatni szokott
JUTALOMKÖNYVEK

u. m. ifjúsági iratok, képes könyvek, ima-könyvek, diszkiadások, atlaszok, földgolyók sat.

legnagyobb választékban és előnyös feltételek mellett kaphatók

Kolozsvárt Stein János könyv- és zeneműkereskedésében.

Jegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.

A művészet kedvelőinek!

Nem mindenki van azon kellemes helyzetben képsarnokokat és muzeumokat, a művészet ama gyűhelyeit látogathatni, a melyek végre is csak nagyobb városok előjogai maradnak, s nem mindenkor szemlélhetni a művészetnek országokszerte elszort remekait, így számos köire nézve a szép-érzés élesztése és kielégítése még mindig nem örömet nélkülözött élvezet marad. E szempontokból kiindulva s művészekről és műbarátokról többször és ujjolag is ösztönözve jelenik meg az idősziaki vállalat

„Meisterwerke der Holzschneidekunst“

a fametszés-művészet remekait az építészeti, szobrászati és festészeti köréből tartalmazván, melyről elmondhatni hogy a műhajlamu közönség tetszését méltán megérdemli. A családi élet és a visszavonulásban töltött szabad idő némely proceze nézve ilyen mű nagyon kedves, a legkülönbözőbb tárgyak bőségével és technikailag tökéletes vissza adásával művészi másolatban mutatván be ama eredetieket, s a mellett legjobb művészeink némely önálló művével is kedvekedik — úgy szólva muzeum kicsinyben

állandó múkiállítás

a meghitt családi asztalon.

Az album rendezésénél mindenek előtt a szemlélő van szem előtt tartva; azoknak a kikit valamely kép és ennek szerzője közelebről érdekel, minden füzet képeihez adott rövid szöveg fog oktatást és mulattatást nyújtani, míg a 12 füzetet minden év végén tartalomjegyzék foglalandja egybe és azoknak, a kik a művet mint egészet óhajják megőrizni bekötési tábla áll rendelkezésükre. Hol a művészet honos, jelen vállalat pártolók és barátokat nyerend. —

Minden hóban 8 képdallal és magyarázó szöveggel egy-egy füzet jelenik meg, ára csak 60 kr.

s kaphatni Kolozsvárt

Stein János

könyv- és zeneműkereskedésében.

Ugyanott kapható

Bécs város ünnepi menete

(Festzug)

vázolta MAKART JÁNOS

kis kiadás 28 lapon 30 kr.
nagyobb kiadás 56 lapon 80 kr.

! Színezett kiadás e napokban érkezik!

MAGYAR LEXIKON.

MEGJELEN FÜZETEK BEN.

Egy-egy kötet 10 füzetből áll.

Eddig már 29 füzet jelent meg

és folyvást kapható csupán

STEIN JÁNOS
könyv- és zeneműkereskedésében Kolozsvárt.

ELŐFIZETHETNI
STEIN JÁNOS

könyv- és zeneműkereskedésében Kolozsvárt.

A Bazar a legelterjedtebb és a legolcsóbb német női divatlap, a legkedveltebb és a legtartalomdúsabb lap e nemben.
25. évfolyam. kiütetve a bécsi világtállitáson 1873.
A Bazar 1879. Január 1-től 12 színezett divat képet és sok színezett kézimunka mintát fog tartalmazni.

Előfizetési ára negyedévre helyben házhoz hordva csak 1 frt 50 kr.
Vidékre bérmentes küldéssel 1 frt 80 kr.

Évenként megjelenik:
24 divatlap.
24 szépirodalmi és vegyes tartalmu lap.
24 melléklet 500 szabás rajzzal.
24 melléklet különféle közlemények és hirdetésekkel.
12 színezett divatkép és egyéb minták.

Előfizethetni Kolozsvárt csakis Stein János könyv- és zeneműkereskedésében.